

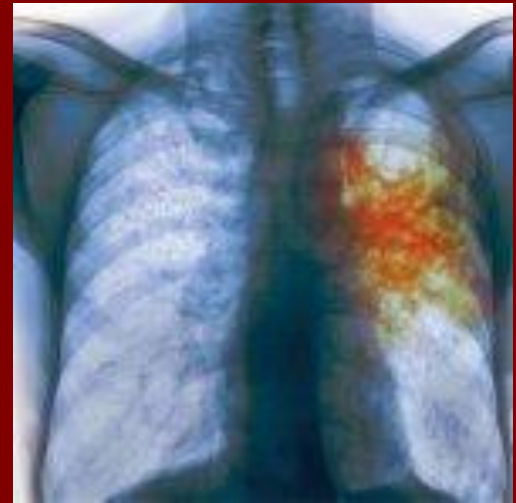
Профілактика туберкульозу, як інструмент управління санітарно-гігієнічними ризиками на робочому місці

Варивончик Денис Віталійович

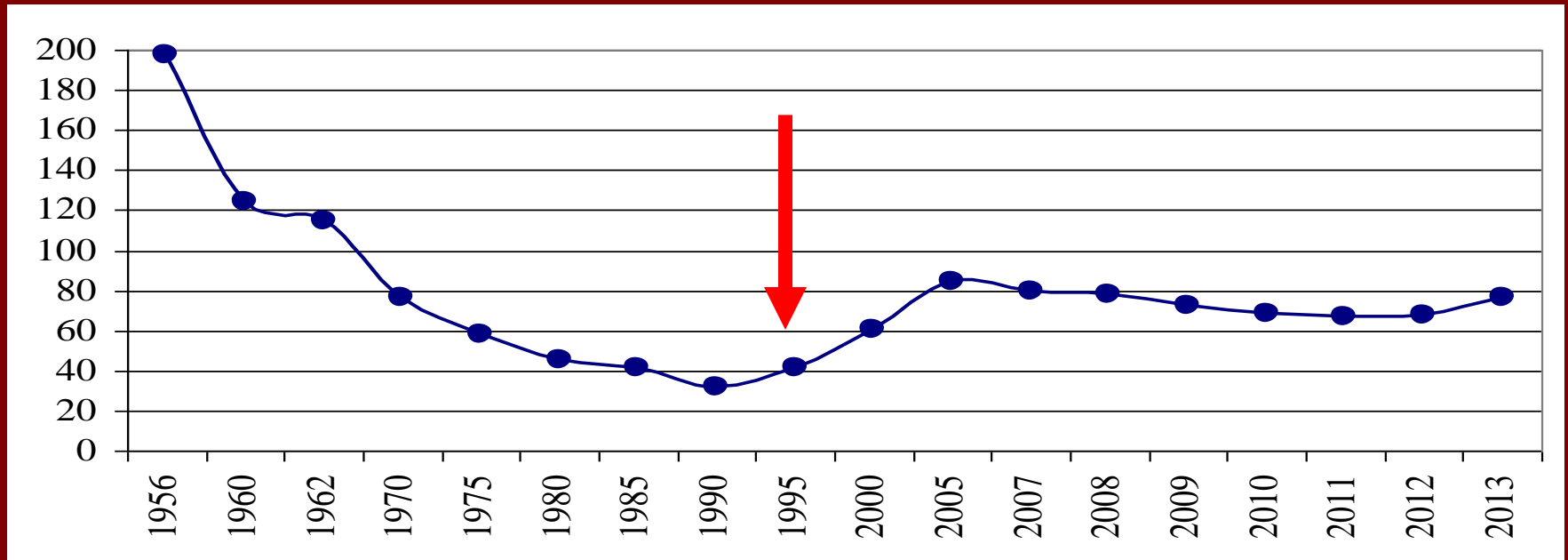
*завідувач кафедри медицини праці, психофізіології та
медичної екології*

*Національної медичної академії післядипломної освіти
імені П.Л. Шурика*

Туберкульоз (ТБ) –
це інфекційне
захворювання, яке
спричиняє
*Mycobacterium
tuberculosis (МБТ)*

Динаміка захворюваності населення України на активні форми ТБ (на 100 тис. населення)

**В 2013 р. в Україні зареєстровано 47,6 тис. хворих на ТБ,
Від ТБ у 2013 р. померло – 6,4 тис. осіб (13,4 %)**

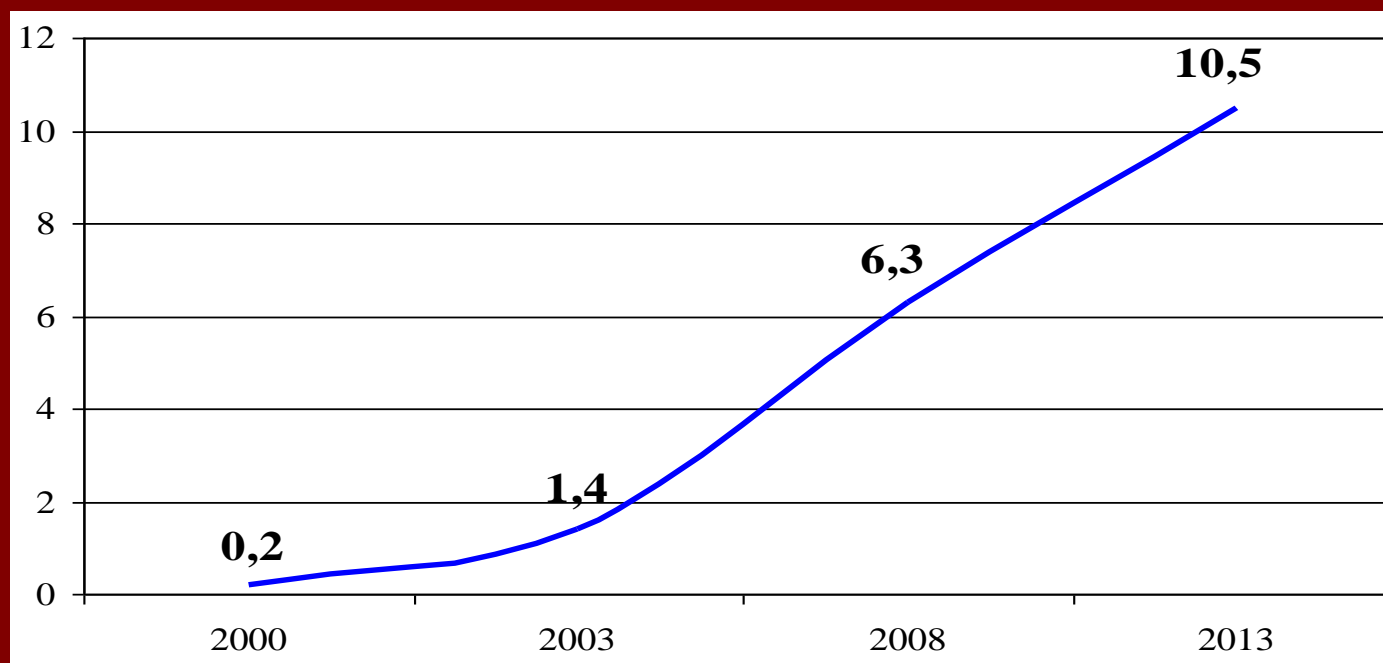
Соціальна структура тих, що вперше захворіли на ТБ за 2012 рік (%)

Професійні групи із підвищеним ризиком інфікування МБТ

- медичні працівники;
- працівники служби порятунку;
- працівники соціальних служб, системи освіти, комунальних послуг, державного управління;
- працівники пасажирського транспорту;
- робітники сільського та лісового господарства, мисливці, працівники зоопарків та ветеринарної служби;
- працівники видобувної галузі, працівники експоновані кристалічним діоксидом силіцію;
- робітники-мігранти;
- працівники сфери громадського харчування (повара);
- працівники правоохоронних органів та виправних установ;
- військовослужбовці.

Захворюваність на активний туберкульоз у поєднанні зі СНІДом (на 100 тис.)

40–60 % хворих на СНІД мають активний ТБ
В 2013 р. в Україні проживало 6,6 тис. хворих на ТБ + СНІД, із них померли – 2,5 тис. (38,0 %)

МБТ вельми живучі у зовнішньому середовищі

- МБТ можуть утримуватись у завислому стані в повітрі **до 5 годин.**

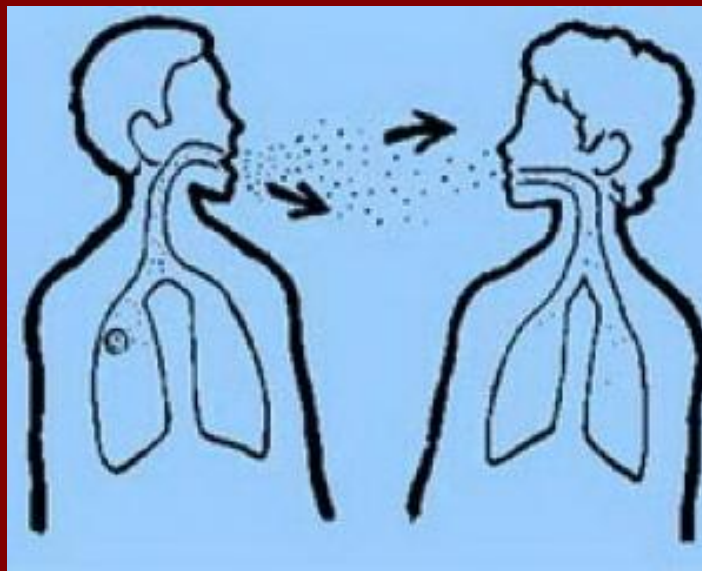
Зберігають свою життєдіяльність:

- у пилу та сухому мокротинні **до 10-12 міс;**
- у вуличному пилу – **до 2 міс;**
- на сторінках книжок – **до 3 міс;**
- у воді – **до 5 міс**
- у ґрунті – **до 6 міс.**

Зараження МБТ відбувається:

- **Повітряно-крапельним шляхом (90 %)** – під час кашлю, плювання, співу, розмови;
- **Контактним шляхом (5-6 %)** – поцілунки, контакт із забрудненими МБТ предметами вжитку (книжки, рушники, посуд);
- **Аліментарним шляхом (2 %)** – вживання зараженого молока та молокопродуктів.

Без лікування кожна людина з активним ТБ щорічно інфікує приблизно 10-15 чоловік

Наслідки ТБ для здоров'я

- Тривала тимчасова втрата працездатності (6 – 9 міс.)
- Інвалідність внаслідок хронізації ТБ
- Смерть від ТБ та його ускладнень

ПРОФІЛАКТИКА

Дотримання протиепідемічних ВИМОГ

- Протяжне провітрювання робочих приміщень (кожні 2 години: у зимку – 5-6 хв., у літку – 10 хв.)
- Облаштування приміщень приливно-витяжною системою вентиляції (припливно-витяжна вентиляція, кратність повітрообміну – 2,5)
- Вологе прибирання робочих приміщень із дезінфікуючими засобами (1-2 рази на день)
- УФ-опромінення приміщень (1 Вт на 1 куб. м – 45 хв.)

Правильно кашляти

ЯК КАШЛЯТИ «ПРАВИЛЬНО»

Під час кашлю прикривайте рот паперовою хустинкою, яку одразу після використання викидайте в смітник.

Якщо хустинки під рукою немає, можна прикрити рот згином ліктя. Лише у крайніх випадках прикривайте рот долонею; після цього слід одразу вимити руки.

Використовувати маску та респіратор

Маска попереджає поширення збудника ТВ в навколишнє середовище – **рекомендується використовувати всім, хто кашляє**

Респіратор захищає від зараження – **рекомендується використовувати всім, хто працює в людьми, які кашляють**

Миття та обробка рук антисептичними засобами

1. Нанести на суху шкіру
рук 3 мл
антисептичного
засобу. Втирати
засіб у шкіру
протягом 30 с.

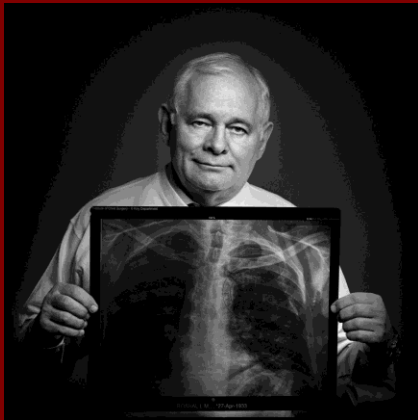
СТЕРИЛЛІУМ-ГЕЛЬ;
КУТАСЕПТ-ГЕЛЬ;
АХД 2000;
БІОАНТИСЕПТ;
ХОСПІДЕРМІН;
ХОСПІСЕПТ

2. Помити руки в
проточній воді із
милом чи гелем для
рук

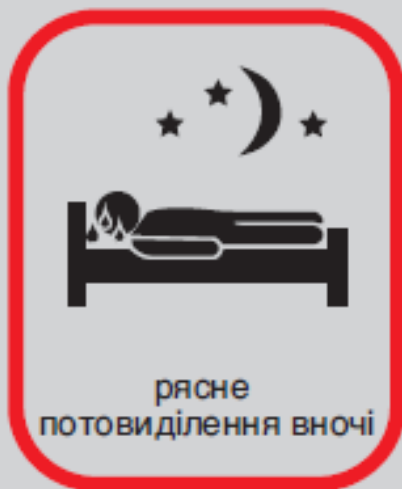
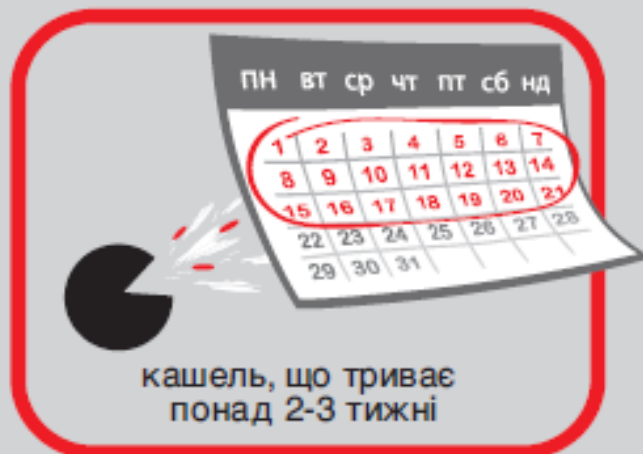
Періодичні обстеження на ТБ

- **Флюорографічне (рентгенологічне) обстеження** – щороку.
- **Дослідження мокротиння на МБТ** – при наявності тривалого кашлю.

Симптоми ТБ

При підозри чи виявленні у особи ТБ вона підлягає направленню у протитуберкульозну службу, з наступною ізоляцією у стаціонарне відділення

Здоровий спосіб життя, викорінення шкідливих звичок

- Припинення тютюнокурінням та зловживання алкогольних напоїв.
- Раціональне харчування (*достатня кількість білку, вітамінів, мікроелементів, клітковини у харчовому раціоні*).
- Боротьба із гіподинамією (*покращення вентиляції легень*).

Основні принципи боротьби із ТБ на робочого місці

- Здорове виробниче середовище.
- Турбота про робітників.
- Громадський контроль.
- Конфіденційність щодо працівників, хворих на ТБ.
- Відмова від дискримінації працівників, що хворіли на ТБ.
- Підтримка працівників хворих на ТБ.

Stop TB